

שבועות ח

עניין: מיתה ממרקה

בית האוצר לר"י ענגיל מערכת א-

בר"פ פו) אין פירה לחמים. לי הגמ' ונחם (דף ט' ע"ב) לענין שאין מח מחכר ע"י קרבן שחזית עליו אדם די ולי' דזהו רק ככפרת קרבן אבל טעם ענין כפרה שייך שער גם כחמ"י חי ומכחל בקדושין (דף ל"א ע"ב) דתוך י"ב חדש לאחד פטירת אביו אומר הריני כפרת משכבו וע"פ ככה (דף כ' ע"א) אר"ל הריני כפרת ר' חייא ובניו ע"פ ברכ"י דפי' דלאחר פטירתם אחר ק' [ולולי פירש"י] ה"י אפשר לומר דאמר ק' בחייהם ע"ד שאמר ר' ישמעאל בענינים פק' ב' מ"א בני ישראל אני כפרתן הרי ק' כאלכרעו ט' ובגמ' הדרין (דף י"ח ע"א) במשנה וכשהוא מתאסח מחמרים כל העם אומר לו אט כפרתך ט' ובינתי (ר' כ"ג ע"א) בא אביו של חטק ומלאו כשהוא מפרפר אחר הרי הוא כפרתכם ט' וביחשלאמי טס איתא א"י כפרתכם ט' וע' חס' כעטות (דף ק"ה ע"ב) ד"ה וי' ח"ל והרי איתא בהדיא בסדר אליהו וזוטא דחלמדי חכמים כפרה להם לישראל בכל מקום מושבותיהם ט' פכ"ל והוא בסדר אליהו וזוטא פק' ב' וכה במד"א בכמה דוכתי מוכח כפרה א"י להם לישראל בכל מקומות מושבותיהם ט' וע' מנחמא (הארי"ט) אקרא דכפר לעמך ישראל אחר פדית ד' מכלן שהחיים פדון את החיים בלדקה ע"פ בלחוכה ובספר שופטים פ"ה ג"ל כפר לעמך ישראל אלו החיים אחר פדית אלו החיים תלמד שהחיים לריקים כפרה ט' וע' הרי"ט (דף ו' ע"א) כפר לעמך ישראל אחר פדית ד' רח"י כפרה זו שחכר וז' ונלוי מלרים וע"פ דאמר דהוא משעס מט דמכפרה (עגלה ערופה) אחיים מכפרה נמי אחיים עד יולאי מלרים ע"פ ועכ"פ מביא ככ"י דשי"ך כפרה למח ע"י חי [וע"פ סנהדרין (דף מ"ו ע"ב) איכתיא להו קטורה משום בזיונה או משום כפרה וברכ"י כי הרי דתיאוי ליה כפרה בהמנה וז' שזורדין ומשפילין אותו בחמיות וע"פ ברכ"י טס במשנה ולא היו מחאבלין עליהן (על הרי"ט ב"ד) כדי שיא' ביוזק כפרה לך וע"פ טס (דף מ"ז ע"א) סי' יפה למח שפירעין ממח לאחר מיתה זמ' לא כספר ולא נקבר ט'. וברכ"י סי' יפה ט' דיש לו כפרה בך] ולי' דמשוים עניי כפרה ג"ל מכפרת קרבן דאמר' בה דאין כפרה לחמים וכל' :

דגה לפי כלל' ו' אומ' ג' נחתי טעם דכר דלא שייך כפרה למח ט' קרבן דהוא משום דבקדושת כתיב אדם כי יקריב מנח ומח' ללו' אדם מיקרי כמכחל בשים כריתות (דף ו' ע"ב) והארי"ט ט' לפי כלל' ג"ל וע"פ מח' ללו' בר קרבן הוא: **דגה** י"ל עד טעם דאין כפרה לחמים דהוא משום דהמיתה מכפרת כפרת הקרבן ולי' כפרת הקרבן עד וכדמוכח בכריתות (דף כ"ז ע"ב) השאל דאמרת כי מתיידע ליה מיימי תמאח' אשם חלי' למח בא אר' וי"א שאם מח' מח' בלא שון מתקרב לה רבא מח' מיתה ממרקה ט' וכה עוד בשבועות (דף ח' ע"ב) לענין שער הגעשה בפנים דתולה על שיש בה ידיעה בתחילה ואין בה ידיעה בסוף עד שיתודע לו ויביא תמאח' ע"פ דפריך וי' מאחר שאיך תכפר למח תולה אר' וי"א לומר שאם מח' מח' בלא שון א"ל רבא אס מח' מיתה ממרקה ט' ולי' לפי' דמיתה ממרקה רק כפרת קרבן אבל אין בה כח שאר כפרות דמיימינא דאלי' חיקד' מכל הק' דוכתי דמיימינא דשי"ך כפרה למח ע"י חי בלדקה וכדמוכח ואמאי הרי כבר כפרה המיתה וכמוכח [וי"ע קאח לפי מה שהענינו במ"א בחדושי דמאבר מלמד לדעת אין המיתה מכפרת עליו כיון שהמיתה מלמד עבירה ומכחל בחמורה (דף כ' ע"ב) דאין אדם מתכפר בדבר הנא' בעבירה ע"פ ואיך חקד' אסמיותם ק' כלל דאין כפרה לחמים דהוא מביא דוכתי דלפי דבריו יומלא דמשכחם הבא' קרבן על מ"ז שריבד מלמד לדעת ולא כפרה לו המיתה וע' רש"י כריתות (דף כ"ז ע"ב) ד"ה לא דאח' דתק

מנחת חינוך מצוה שסד

[כז] ועיי' נספר יפה מראה דיומא טס שחקר, הא דמיתה ממרקה אי דוקא מיתה בלא עמ, אבל מיתה כדרך כל האדם אינה ממרקה, או כל ענין ממרקה, ועי"ש דמסיק דכל ענין ממרקה, וכן הדעת נוחמת.

ספר חסידים סי' קע

קע מעשה בחסיד אחד שהיה גודר בשביל הגשמות [א] בשביל קרוביו ואח"כ גודר הכל בסתם בשביל כל הגשמות אמרו לו למה אתה עושה כן וא"ל מפני שיש מהן שאני נהנה בזכותו ולא אהי' כפוי טובה. ועוד הן כמו כן בשבילם ייטיב לי (א). וא"ת הרי חטאת שמתו בעלי' מתה [ב] מפני כי קרבן חטאת להגן מן היסורים וכבר מת ועוד מיתה מכפרת [ג] אבל צדקה שנותנין דומה לעגלה ערופה שאמרו [ד] ראוי כפרה זו לכפר על יוצאי מצרים למפרע. ועוד אם יאמר אדם מה מועיל לאחר מיתה אם הבן רשע הרי האב יוכל לפדותו בצדקה [ה] ואומר (תהלים מ"ט ח') אח לא פדה יפדה איש. אלא לפי שמצינו שאם נדר להביא עולה הבן מביאה לאחר מיתתו [ו] ולפי שכל מה שמצינו בעולה מצינו בצדקה זו באה בגדר ונדבה חו' באה בגדר ונדבה אע"פ שאינו ראי' לגמרי כי הבן אינו יכול להביא עולה שלא הקדיש האב. מעשה הי' באחד שהלך ותעה ביער ובלילה לאור הלבנה בא אדם אחד אצלו

מהרש"ם משפט שלום חו"מ סי' ריב סעיף ז'

נקיט ונא' בגוף הדבר אי' הוי תועלת לנשמתו יענין במעילה י' ע"ב ברכ"י דאין כפרה לחמים והא' דטורים דקה עבדים י"ל עפ"י הש"ס אוריות ו' אי' נא' דרמ"י כפרה זו לכפר על יל"מ דאי מחגי לחיים מהגי גם לחמים וה"ל בזה ועיי' ב"ק ק"ז ע"ב ש"מ כסף מכפר מחלה ט' יוש"פ ועיי' בס"מ סק"ט ופי' תחשע"א בזה אבל גם בניד י"ל כיון דמהגי לחיים כו' וכמ"ש אבל הרי גם אס יתן לקרובו הוי ג"כ מטה והוי ג"כ תועלת כחמ' כי הוא ה' המעשה נדבר ומ"ש ר"מ דהוי כטור כעת למה דל"מ סמרה והביא מחש' רלב"ח סי' ג' יענין עוד בזה כמ"ס פה"ג סי' י'. אמנם לענ"ד מלמד מה שיש לפקח